

לחיות באמת – פרשת אחרי מות

פרשת "אחרי מות" עוסקת במסע פנימי של התעלות וטהרה. התורה מגלה לנו שבכדי להתעלות באמת, כדי לזכות לכפרה, עלינו להיכנס פנימה – אל תוך הפנימיות של האדם והמציאות כולה. בפנים – הכול טהור. המקור טהור. אבל הגישה אליו דורשת תנאים מוקדמים – כניסה שאינה נכונה, עלולה להיות מסוכנת.

הפסוק הפותח את הפרשה מזכיר את מותם של נדב ואביהוא:
"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֱהֲרֹן בְּקֶרֶתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ"
מותם הגיע בעקבות כניסה בלתי ראויה אל הקודש. אך התורה אינה מזזהירה מפני הכניסה כשלעצמה, אלא מדגישה את הצורך לעשות זאת בצורה נכונה:
בְּזֹאת יָבֹא אֱהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ... - יש דרך להיכנס אל הקודש, יש הכנות שצריך לעבור, יש כוונה נכונה שצריכה להנחות את האדם.

בפשט הפסוקים, מדובר בכניסת הכהן הגדול אל קודש הקודשים בכל עת, ולא רק ביום הכיפורים. רק בהמשך (פסוק כ"ט) מופיעה ההוראה לקיים את הסדר הזה ביום הכיפורים כחוקת עולם:

"וְהִיְתָה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּעֶשְׂרִי לַחֹדֶשׁ... כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכָּפֵר עֲלֵיכֶם לְטָהָר אֲתֶכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ"

הסדר הזה של כניסה אל הקודש, שנקבע ליום הכיפורים, מבטא עקרונות כלליים לכל זמן שבו אדם – רוצה להתקדש ולהתקרב לפנימיות.

הפרשה הזו אינה רק הוראות לכהן, אלא מפת דרכים לכל אדם שרוצה לחיות חיי אמת, מתוך חיבור לפנימיות ולא רק לחיצוניות.

ארבעה עקרונות לכניסה פנימה:

- 1. למען הכלל, לא למען עצמי**
אי אפשר להיכנס לקודש ממניעים אגואיסטיים. הכהן לא נכנס להתקדש בעצמו – אלא כדי לכפר על ישראל. זו עבודת קודש שנעשית עבור העם כולו.
- 2. הסרת קליפות וחיצוניות**
בגדי הלבן, הטבילות, והשעיר המשתלח – כולם מבטאים תהליך של זיכוך והיטהרות. החטאים אינם חלק מהמהות הפנימית של האדם, הם רק נדבקים מבחוץ. כדי להיכנס פנימה, צריך להסיר את כל מה שאינו שייך למהות.
- 3. קידוש כל הכוחות**
הכהן הגדול מקדש את ידיו ורגליו שוב ושוב – כי כל פעולה, כל תנועה, צריכה להיות מוקדשת לקדושה. העשייה כולה – צריכה להיות מכון פנימה, לפנימיותו של האדם ולעבודת ה'.
- 4. טהרת הרצון והכוונה**
עיקר העבודה ביום הזה היא טהרת הפנימיות. לא די במעשים – אלא הכוונה היא שעושה את ההבדל. הקטורת, עבודה פנימית וסודית, מסמלת את העלאת הרצון והכוונה.

על פי דברינו ניתן להבין את הנושאים שמוזכרים בהמשך הפרשה ולומר שהפרשה כולה עוסקת בחובה הכללית, להיות אנשים שנכנסים פנימה, שחיים ופועלים מתוך פנימיות.

הנושא הראשון שעליו מדברת התורה, הוא האיסור להקריב קורבנות בחוץ, הקרבה חייבת להיות מכוונת פנימה, לתוך הקודש, במקום הקודש הכלל ישראלי.

הנושא השני הוא איסור אכילת הדם, הרבה הסברים נאמרו על איסור אכילת הדם, אבל לדרכנו, הפרשה מכוונת לתיקון הפנימיות וחיים על פי הפנימיות, והאדם שאוכל את הדם, שהוא הנפש הבהמית, פוגם בנפש האלוקית שיש בו, הנפש שכאשר נזכה להתחבר ולחיות מתוך פנימיותה היא המכפרת והמטהרת¹.

ואולי זו הסיבה לכיסוי הדם, שלא נושפע ממנו לרעה.

וממילא ההמשך הישיר של הנושא הוא לשמור על דרכנו וייחודנו:

כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁכְּבֶתֶם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וְכַמַּעֲשֵׂה אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנִי מְבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבְחֻקֵּיהֶם לֹא תֵלְכוּ, אֶת מִשְׁפָּטֵי תַעֲשׂוּ וְאֶת חֻקֵּי תִשְׁמְרוּ לִלְכֹּת בָּהֶם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם. וְשִׁמְרֶתֶם אֶת חֻקֵּי וְאֶת מִשְׁפָּטֵי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאִדָּם וְחִי בָהֶם אֲנִי ה'.

אם אתם רוצים לחיות באמת, חיים שמחוברים לפנימיות האמיתית צריכים להיזהר לא ללכת בשבילים ומסלולים שלא מתאימים לעם ישראל.

וסיומה של הפרשה הוא באיסורי עריות, אחד הכוחות החזקים ביותר בעולם הוא כוח האהבה, בכוח אהבה ניתן להגיע לפנימיות.

"תֹּאכֻל רְצוּף אֱהָבָה" – הפנימיות של הכול ממלאה באהבה אלוקית עצומה, והדרך להגיע לפנימיות היא באהבה.

¹ כפי שכתב הרמב"ן (ויקרא יז, יא):

"מן הידוע עוד, כי הנאכל ישוב בגוף האוכל והיו לבשר אחד ואם יאכל אדם נפש כל בשר והוא יתחבר בדמו והיו לאחדים בלב – תהיה עובי וגסות בנפש האדם, ותשוב קרוב לטבע הנפש הבהמית אשר בנאכל, כי הדם לא יצטרך עיכול כשאר הנאכלים שישתנו בעיכולם, ויתלה בו נפש האדם בדם בהמה...כי לכל בשר באדם ובבהמה נפש בדם, ואין ראוי לערב הנפש הנכרתת בנפש הקיימת..."

וכ"כ רבנו בחיי שם בשמו:

"ועוד טעם אחר, מפני שהדם הוא הנפש הבהמית אין ראוי לנו שנערב טבעה בטבענו..."

וכ"כ הרש"ר הירש (ויקרא יז, יא):

"אולם עצם טבעו של הדם וקשרו ההדוק עם הנפש – המכשירים אותו לסמל את נפש האדם – הם האוסרים את קליטתו הממשית בתחום הגוף של נפש האדם...מחמת הסכנה הממשית לאופייה של נפש האדם...שיש באכילת דם משום סכנה ממשית לנפש האדם: מי שניזון בדם בהמה עלול לקפח את כושרו להשיג את ייעודו כפי שנקבע בתורה."

וכן ה'אמרי נעם' (בהר ז):

"ולדרכינו ענין לפי מה שבארנו... בענין איסור אכילת דם, כי הדם הוא הנפש, יען כי באכילת בשר בהמה נתערבו כוחות הבהמיות עם כוחות האדם..."

אבל אפשר לטעות בין אהבה לתאוה, אפשר לחלל את הכוח הגדול של האהבה, אפשר לקחת את הכוח האדיר הזה, להשתמש בו לרעה, לכן איסור גילוי עריות הוא כל כך חמור, והוא נקרא ביום הכיפורים, כי השאלה היא לאן להפנות את האהבה, האם האהבה תאפשר לפרוץ את כל המחסומים ולהגיע פנימה או חס וחלילה הפוך.

מי שרוצה להיכנס פנימה באמת, לחיות את החיים האמיתיים, להיות בארץ החיים ולא להיות מוצא החוצה, צריך להיות מחובר לפנימיות באמת, לחיות את החיים הפנימיים באהבת אמת.

"אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים אשר אני משלח מפניכם. ותטמא הארץ ואפקד עונה עליה ותקא הארץ את ישביה. ושמרתם אתם את חקתי ואת משפטי ולא תעשו מכל התועבות האלה האזרח והגר הגר בתוכם. כי את כל התועבות האלו עשו אנשי הארץ אשר לפניכם ותטמא הארץ. ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם. כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העשות מקרב עמם. ושמרתם את משמרת לבלתי עשות מחקות התועבות אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בהם אני ה' אלקיכם".

יהי רצון לחיות חיים שנאמנים לפנימיות שלנו, כל אחד ואחד, ויותר מכך כאומה שנאמנה לפנימיותה ותפקידה.

לחיות חיי אמת!

אבל ממלא את החיים ברב ברכה וטובה,
צריך גבורה להשתיק קולות חיצוניים וזרים,
קולות שלא שׂיכים לנו באמת אלא לאחרים,
זו עבודה מתמדת לא להמשיך לחיצוניות,
ולחיות יום יום את חיינו על פי הפנימיות,
אבל ככל שאת ההקשבה מתרגלים,
הדברים הופכים להיות יותר ויותר קלים,
זה נכון ליחיד ונכון גם לעם,
להבין שאנחנו לא כמו כלם,
לכל יחיד ולכל עם דרך שלו נועדה,
ואנו זכינו להיות אמה שלה נתיחדה,
להאיר את אור ה' בעולם,
כדי להביא ברכה וטובה לכלם,
לכה גם נתנה לנו ארץ ישראל,
שבה יש השקאת שכינת אל,
לכן מזהירה אותנו התורה,
אל תשכחו שאתם אמה נבחרה,
כי מי שלא יתאים לא יוכל בארץ להשאר,
ולכן עלינו להשמר ולהזהר,
ללכת על פי נשמתנו הכללית והפרטית,
ואז נחוש התקדמות וצמיחה אמיתית!
הקשיבו ללב, האזינו לנשמה,
ואז תזכו לשמחה גדולה ושלמה!

אחת השאלות הגדולות ביותר שיש,
היא איך לחיינו מחזירים את האש?
החיים מלאים בעומסים, מתחים ולחצים,
ואנו עוסקים הרבה זמן בדברים שאנו לא באמת
רוצים,
לפעמים זה כרח המציאות ואין בררה,
ולפעמים זה נורמות שליליות מהחברה,
והרבה פעמים פשוט היצר מושך,
לדברים שמכלים את חיינו ללא ערה,
לפעמים בשגגה ולעיתים בכונה,
אנו לא עושים את הבחירה הנכונה,
וכל זה מעמעם ומכבה את אש החיים,
שאליה כלנו כל כך כמהים,
אז איך מכפרים, מטהרים ומתקנים,
איך חוזרים לחיות חיים משמעותיים ורעננים?
רבים מחפשים את התשובה לזו השאלה,
אך האמת היא פשוטה וקלה,
כוח חיים אדיר נמצא בפנימיות החיים של כל אחד,
נשמת חיים, שהיא כוח יחיד ומיוחד,
אם רק לפנימיות שלנו נהיה נאמנים,
ולא נתן לחיינו להיות מובלים מקולות שונים ומשנים,
אז נחיה חיים של עצמה, אמת וישרה,
חיים של רעננות, חיוניות ושירה,
זה לא קל ודורש הרבה נאמנות והקשבה,